

MATERIAL INFORMATIV DIN CADRUL CAMPANIILOR DE EDUCAȚIE ANTICORUPȚIE

CORUPȚIA

Ce este corupția?

În sens larg, corupție este abatere de la moralitate, de la cinste, de la datorie. Ca expresie a relației dintre autorități și cetățeni, corupția reprezintă folosirea discreționară a poziției sau a funcției, prin recurgerea la mijloace ilicite sau ilegale, în scopul obținerii unor interese personale sau de grup. Pentru ca o faptă de corupție să constituie infracțiune și, prin urmare să fie supusă sancțiunilor penale, trebuie să întrunească elementele prevăzute de legea penală.

Mihai Eminescu, având o gândire ideologică politică și economică conservatoare, afirmă în a doua jumătate a secolului 19 (XIX), în gazeta Timpul, despre corupția din societatea românească:

„Voi arătați prin zilnică pildă că corupția e mijlocul cel mai lesnicios de trai în România. Acesta este spiritul cel rău care desface societățile românești și le nimicește pân-în sfârșit; acesta este veninul care dă loc la mișcări sociale și la nemulțumire [...] contribuie a destrăma spiritul public, a-l face să nu mai crează nici în drept, nici în bine, a nu mai aștepta nimic de la muncă, totul de la tertip și de la apucătură....

Nimic nu e mai periculos pentru conștiința unui popor decât priveliștea corupției și a nuliității recompensate [...]. Această priveliște îi ia poporului încrederea în valoarea muncii și în siguranța înaintării prin merit. Dându-le zilnic exemplu că, fără a ști ceva și fără a fi muncit, cineva poate ajunge bogat și om cu vază [...] contagiul intelectual devine din endemic epidemic, trece de la restrânsul grup [...] la grupuri din ce în ce mai numeroase de cetățeni.” Mihai Eminescu, Opere, XIII, Editura Academiei RSR, București, 1985, pag.111-120, pag.124.

Din punct de vedere etimologic cuvântul *corupție* își are rădăcina în latinescul *corruptio* – *onis* care înseamnă corupere, stricare, distrugere, prin raportare la moralitate și legalitate și care, în izvoarele dreptului penal,

caracterizează conduita funcționarului ce își comercializează, își vinde atribuțiile funcției și încrederea acordată de societate în schimbul primirii unor foloase materiale sau bănești.

Fenomenul corupției este o problemă profundă, dezastruoasă în toate formele ei. Prezent atât în statele în curs de dezvoltare cât și în cele dezvoltate, fenomenul degradează mentalități și stiluri de viață, stăvilește dezvoltarea democrației și a economiei bazată pe o piață liberă, prevenirea și combaterea fenomenului de corupție fiind primordială pe agenda europeană.

Mecanismele de combatere a fenomenului de corupție nu pot fi restrânse la precepte sau șabloane general aplicabile, dat fiind faptul că amploarea corupției este imposibil de determinat deși evaluarea circumstanțelor este cuantificabilă. Esențial, atunci, este să conștientizăm, să identificăm, să prevenim și, acolo unde se impune, să sancționăm operativ și eficient faptele de corupție. Astfel, s-a născut conceptul de strategie de combatere a corupției, *strategie anticorupție*, care să țină seama de formele variate și complexe pe care corupția le înfățișează într-un stat de drept, care să pună accent pe domeniile cu cel mai mare risc la expunere și care să indice factorii determinanți care generează și întrețin – uneori chiar promovează – corupția.

Corupția nu are o definiție universal valabilă, fenomenul fiind caracterizat de o serie de factori care implică spațiul prin libera circulație a bunurilor, a serviciilor, a persoanelor, a capitalului și a informației, evoluția proceselor politice, economice, sociale, culturale și juridice, acțiunile și consecințele acestora, comportamentul legitim sau ilegal al persoanei sau grupului de persoane, diferențele între principiile fundamentale ale sistemelor juridice, mecanismele de incriminare, și altele.

Corupția presupune un acord ilicit care se desfășoară în condiții de negociere clandestină și confidențială, în scopul obținerii unor interese de natură patrimonială atât ale corupătorului cât și ale coruptului, coruptul având, de regulă, calitatea de funcționar public.

Corupția se auto-susține deoarece presupune existența a două persoane, *corupătorul* și *coruptul*. Nu pot exista funcționari publici corupți fără a exista persoane publice sau private coruptoare.

Infrațiunea se încadrează în categoria corupției dacă există intenția în obținerea de foloase care nu i se cuvin comisă în legătura cu sarcinile de serviciu sau în exercitarea atribuțiilor sale.

Nu reprezintă faptă de corupție acea faptă săvârșită de funcționarul public fără intenția acestuia de a obține, pentru sine sau pentru un terț, un avantaj de orice natură. În aceste condiții neglijența, abuzul, depășirea competenței, eroarea, omisiunea în exercitarea atribuțiilor de serviciu, chiar dacă fapta a adus prejudicii, nu reprezintă fapte de corupție.

În Legea Nr. 286/ 2009 privind Codul penal la titlul V, capitolul I sunt descrise următoarele infracțiuni de corupție:

“ART. 289 - Luarea de mită

(1) Fapta funcționarului public care, direct ori indirect, pentru sine sau pentru altul, pretinde ori primește bani sau alte foloase care nu i se cuvin ori acceptă promisiunea unor astfel de foloase, în legătură cu îndeplinirea, neîndeplinirea, urgentarea ori întârzierea îndeplinirii unui act ce intră în îndatoririle sale de serviciu sau în legătură cu îndeplinirea unui act contrar acestor îndatoriri, se pedepsește cu închisoare de la 3 la 10 ani și interzicerea exercitării dreptului de a ocupa o funcție publică ori de a exercita profesia sau activitatea în executarea căreia a săvârșit fapta.

(2) Fapta prevăzută în alin. (1), săvârșită de una dintre persoanele prevăzute în [art. 175](#) alin. (2), constituie infracțiune numai când este comisă în legătură cu neîndeplinirea, întârzierea îndeplinirii unui act privitor la îndatoririle sale legale sau în legătură cu efectuarea unui act contrar acestor îndatoriri.

(3) Banii, valorile sau orice alte bunuri primite sunt supuse confiscării, iar când acestea nu se mai găsesc, se dispune confiscarea prin echivalent.

ART. 290- Darea de mită

(1) Promisiunea, oferirea sau darea de bani ori alte foloase, în condițiile arătate în [art. 289](#), se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani.

(2) Fapta prevăzută în alin. (1) nu constituie infracțiune atunci când mituitorul a fost constrâns prin orice mijloace de către cel care a luat mita.

(3) Mituitorul nu se pedepsește dacă denunță fapta mai înainte ca organul de urmărire penală să fi fost sesizat cu privire la aceasta.

(4) Banii, valorile sau orice alte bunuri date se restituie persoanei care le-a dat, dacă acestea au fost date în cazul prevăzut în alin. (2) sau date după denunțul prevăzut în alin. (3).

(5) Banii, valorile sau orice alte bunuri oferite sau date sunt supuse confiscării, iar când acestea nu se mai găsesc, se dispune confiscarea prin echivalent.

ART. 291- Traficul de influență

(1) Pretinderea, primirea ori acceptarea promisiunii de bani sau alte foloase, direct sau indirect, pentru sine sau pentru altul, săvârșită de către o persoană care are influență sau lasă să se creadă că are influență asupra unui funcționar public și care promite că îl va determina pe acesta să îndeplinească, să nu îndeplinească, să urgenteze ori să întârzie îndeplinirea unui act ce intră în îndatoririle sale de serviciu sau să îndeplinească un act contrar acestor îndatoriri, se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani.

(2) Banii, valorile sau orice alte bunuri primite sunt supuse confiscării, iar când acestea nu se mai găsesc, se dispune confiscarea prin echivalent.

ART. 292- Cumpărarea de influență

(1) Promisiunea, oferirea sau darea de bani ori alte foloase, pentru sine sau pentru altul, direct ori indirect, unei persoane care are influență sau lasă să se creadă că are influență asupra unui funcționar public, pentru a-l determina pe acesta să îndeplinească, să nu îndeplinească, să urgenteze ori să întârzie îndeplinirea unui act ce intră în îndatoririle sale de serviciu sau să îndeplinească un act contrar acestor îndatoriri, se pedepsește cu închisoare de la 2 la 7 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(2) Făptuitorul nu se pedepsește dacă denunță fapta mai înainte ca organul de urmărire penală să fi fost sesizat cu privire la aceasta.

(3) Bani, valorile sau orice alte bunuri se restituie persoanei care le-a dat, dacă au fost date după denunțul prevăzut în alin. (2).

(4) Bani, valorile sau orice alte bunuri date sau oferite sunt supuse confiscării, iar dacă acestea nu se mai găsesc, se dispune confiscarea prin echivalent.

ART. 293- Fapte săvârșite de către membrii instanțelor de arbitraj sau în legătură cu aceștia

Dispozițiile [art. 289](#) și [art. 290](#) se aplică în mod corespunzător și persoanelor care, pe baza unui acord de arbitraj, sunt chemate să pronunțe o hotărâre cu privire la un litigiu ce le este dat spre soluționare de către părțile la acest acord, indiferent dacă procedura arbitrală se desfășoară în baza legii române ori în baza unei alte legi.

ART. 294- Fapte săvârșite de către funcționari străini sau în legătură cu aceștia

Prevederile prezentului capitol se aplică în privința următoarelor persoane, dacă, prin tratatele internaționale la care România este parte, nu se dispune altfel:

a) funcționarilor sau persoanelor care își desfășoară activitatea pe baza unui contract de muncă ori altor persoane care exercită atribuții similare în cadrul unei organizații publice internaționale la care România este parte;

b) membrilor adunărilor parlamentare ale organizațiilor internaționale la care România este parte;

c) funcționarilor sau persoanelor care își desfășoară activitatea pe baza unui contract de muncă ori altor persoane care exercită atribuții similare, în cadrul Uniunii Europene;

d) persoanelor care exercită funcții juridice în cadrul instanțelor internaționale a căror competență este acceptată de România, precum și funcționarilor de la grefele acestor instanțe;

e) funcționarilor unui stat străin;

f) membrilor adunărilor parlamentare sau administrative ale unui stat străin;

g) juraților din cadrul unor instanțe străine.”

